

Funded by
the European Union

**VODIČ ZA TRENERE
MODUL 7:
UČENJE SA UČENIKOM
U CENTRU**

Projekat "Podrška osnovnom i višem srednjem
obrazovanju"

Opšte Informacije:

Uz svu obuku nastavnika u školi, najbolje bi bilo kada bi se radionica prilagodila individualnim potrebama škole.

Materijali za ovu radionicu su dizajnirani da pomognu treneru da razvije efikasnu radionicu, ali idealno bi bilo da materijali budu individualizovani za specifičan kontekst.

Ne postoji neko određeno vreme za aktivnosti tokom radionice. Preporučljivo je da se radionica završi u toku dana. (otprilike 5 sati) Radionica se može produžiti na duži period ili podeliti na niz kratkih radionica.

Aktivnosti koje se mogu sprovoditi u pojedinačnim radionicama su sledeće

- o Aktivnost procene sa rubrikom
- o Pisanje definicije visokokvalitetnog učenja i nastave
- o Recenzija udžbenika
- o Aktivnost za ostvarivanje samo studiranja škole

Radionica se može odvijati i bez papira. Inače, ako je potrebno, treba pripremiti brošuru sa materijalima za radionicu.

U vodiču za radionicu, osoba koja vodi radionicu se zove trener, a ljudi u radionici se nazivaju učesnici.

Radionicu po želji može voditi i tim trenera. Ne postoji ograničenje broja učesnika u radionici, ali poželjno je imati manje od 30 učesnika.

Zadaci uoči radionice

1. Trener treba da odluči o trajanju radionice i da se u skladu sa tim pripremi.
2. Trener mora da odluči o vremenu svake aktivnosti.
3. Ako je potrebno, trener treba da odštampa materijale radionice za učesnike
Trener može odlučiti da odštampa materijale samo za jednu ili dve aktivnosti.
4. Trener treba da zamoli osoblje da na radionicu donesu kopije njihovog plana
5. Trener treba da zatraži od učesnika da donesu udžbenike koje redovno koriste
6. Trener treba da pregleda pojmovnik termina kako bi on ili ona razumeli
terminologiju.
7. Trener mora da uredi salu tako da za svakim stolom mogu da sednu 4 do 6
učesnika.
8. Trener treba da proveri da li se radionica može sprovesti pomoću
projektora.(Ako projektor ne radi, učesnici moraju imati odštampane
prezentacije.)

Pojmovnik termina

Ocenjivanje priznanjem je kada nastavnik koristi kvačice, jednostavne oznake ili ispravke (10/10), pečat i/ili kratke komentare zasnovane na postignuću. (Bravo! Dobro urađeno!)

Diferenciranje po sadržaju podrazumeva korišćenje različitih formata isporuke kao što su video, tekstovi, predavanja ili audio.

Diferenciranje po proizvodu znači da nastavnici procenjuju isto znanje ili veštinu za svakog učenika, ali svojim učenicima nude različite načine da pokažu svoje znanje (npr. video, pisani izveštaj, prezentacijom).

Diferenciranje po procesu znači da nastavnici podučavaju isti koncept ili veštinu svakom učeniku, ali razlikuju način na koji se podučava. Učenici mogu da rade u parovima ili grupama, koriste tehnologiju, koriste objekte koji bi im pomogli da razumeju koncept.

Diferenciranje po okruženju za učenje znači da nastavnik menja ili fizičko okruženje ili atmosferu u kojoj učenici rade.. (npr. puštanje opuštajuće muzike, omogućavanje učenicima da rade sami ili u grupama)

Povratna informacija može biti pismena ili usmena. To je informacija koju nastavnik daje učenicima o njihovom učinku. (Davanje ocene učenicima, npr. 1,2,3,4,5 nije povratna informacija)

Formativno ocenjivanje: koristi se za informisanje procesa nastave i učenja. Ono identificuje zablude i nedostatke u učenju i poboljšava nastavu kao i učenje. Na primer: kvizovi, razmišljanja u razredu, upotreba pitanja prelomne tačke, ankete, grupni rad.

Formativno ocenjivanje dugog ciklusa: Postignuće učenika se prati u svim nastavnim jedinicama. Ciklus može biti od 4 nedelje do 1 godine. Podaci se koriste za usklađivanje nastavnog plana i programa, praćenje nastave nastavnog plana i programa i praćenje postignuća učenika u dužem vremenskom periodu. Na primer: ocenjivanje na kraju semestra. Ocenjivanje na kraju godine.

Formativno ocenjivanje srednjeg ciklusa: Ovo ocenjivanje se radi na kraju jedne faze učenja.

Ovo ocenjivanje se radi svake 1 do 4 nedelje. Na primer: Ocenuje se delo koje je kulminacija tri nedelje rada. Test iz matematike posle dve nedelje predavanja o razlomcima.

Pojmovnik termina

Formativno ocenjivanje kratkog ciklusa: Drugačije „responzivna nastava“. Ova evaluacija se vrši tokom časa ili između časova. Nastavnik reaguje na podatke prikupljene na nastavi i shodno tome prilagođava nastavu. Primer: Pitanja u prelomnom trenutku, posmatranje nastavnika, kvizovi, odgovaranje na pitanje na individualnoj tabli ili papirićima.

Pitanje u prelomnom trenutku (Hinge question) je ključna provera razumevanja u nekoj tački lekcije koja je ključna da je učenici razumeju. Svaki učenik mora odgovoriti na pitanje u roku od dva minuta. Nastavnik mora biti u stanju da prikupi i protumači odgovore svih učenika za 30 sekundi i odluči kako će nastaviti sa lekcijom.

Metakognicija se odnosi na načine na koje učenici prate i svrsishodno usmeravaju svoje učenje.

Vršnjačko ocenjivanje je kada učenici, prema postavljenim kriterijumima ocenjivanja, preuzimaju odgovornost za ocenjivanje rada svojih vršnjaka.

Responzivna nastava: je još jedan način da se kaže formativno ocenjivanje u kratkom ciklusu.

Rubrika je vodič koji se koristi za procenu performansi, proizvoda ili projekta. Obično uključuje kriterijume učinka; i skalu ocene (odličan, dobar, zadovoljavajući, nezadovoljavajući ili 1,2,3,4,5 ili A, B, C, D,E)

Samo ocenjivanje: je kada učenici ocenjuju ili procenjuju sami sebe. Oni mogu da procene svoje postupke, svoj stav ili učinak.

Samoregulisani učenici: razumeju i kontrolišu svoje okruženje za učenje. Sposobnosti samoregulacije uključuju postavljanje ciljeva, samonadgledanje i samoučenje.

Savet učenika: je grupa učenika koju su izabrali njihovi vršnjaci da se bave pitanjima koja ih se tiču.

Kriterijumi uspeha: predstavlja spisak karakteristika koje nastavnik želi da deca uključe u svoj rad tokom časa.

Cilj učenja radionice:

Razumeti kako efikasno primeniti učenje sa učenikom u centru u školama.

Kriterijumi uspeha radionice:

Učesnici radionice će navesti efikasne strategije učenja sa učenicima u centru

Učesnici radionice će moći da procene kakvo je učenje sa učenikom u centru u njihovoј školi.

Vodič za trenere za održavanje radionice

Sadržaj radionice	Trener deli sadržaj radionice učesnicima. Rok zavisi od trenera
Ciljevi radionice i kriterijumi uspeha	Trener deli učesnicima cilj učenja i kriterijume uspeha. Na kraju radionice učesnici razmišljaju o kriterijumima uspeha
aktivnost pojmovnika	Trener predstavlja aktivnost pojmovnika i polako predstavlja termine učesnicima ili ih upućuje na materijale radionice koji su im dodeljeni
Učenje sa učenikom u centru	Trener predstavlja sledeće slajdove kao kratko predavanje. Pre sledeće aktivnosti, trener može pitati učesnike kako da pretvore predavanje u aktivnost sa učenikom u centru
Aktivnosti učenje sa učenikom u centru	Instruktor može pokrenuti diskusije u vezi sa ovim aktivnostima i izvući primere najbolje prakse.
Nastavni Plan Aktivnost zasnovana na zadatku	U kratkoj trosatnoj radionici, samo prvi deo aktivnosti bi mogao da se realizuje. Ova aktivnost se može proširiti na još jednu praktičnu radionicu koja bi se fokusirala na planiranje časa.
Predlozi	Odgovori su subjektivni. Važno je da trener naglasi da lekcija koju vodi nastavnik može biti uspešna, ali je važno kombinovati lekcije koje vodi nastavnik sa časovima sa učenikom u centru.
Procenjivanje učenja sa učenikom u centru rubrikom	Trener prikazuje slajdove
Aktivnost ocenjivanja rubrikom	Ovo je teška aktivnost. Uputite učesnike na rubriku kolaborativnog učenja. Obavestite učesnike o kriterijumima uspeha u planu časae. Odgovori će biti subjektivni

Udhëzuesi i trajnerëve për prezantimin e punëtorisë

Primeri loše pedagoške prakse	Trener prikazuje slajdove. Trener može da pokrene diskusiju za svakog tako što će pitati učesnike za rešenja, a zatim im pokazati slajdove sa rešenjem.
Prevazilaženje prepreka u školi sa nedostatkom resursa	Ovo je teška situacija za svakog nastavnika. Trener mora prihvati poteškoće i predstaviti slajdove kao ideje.
Aktivost citiranja učenika	Ovi citati su stvarni citati studenata. Trener treba da pokuša da uspostavi vezu između loše pedagoške prakse i rezultata učenika.
Najbolje prakse učenja sa učenikom u centru	Trener predstavlja sledeća dva slajda. Trener takođe može izvući više primera dobre prakse od učesnika radionice.
Aktivnost o najboljoj efikasnoj praksi	U ovoj diskusiji nema jedinstvenog odgovora, ali trener mora da naglasi važnost povratnih informacija učenika u vezi sa nastavom i učenjem koje oni doživljavaju.
Aktivnost u vezi sa idejama za čas	Najvažnije je da učesnici naprave spisak konkretnih primera. Učesnici mogu biti pozvani da podeli ove ideje na času.
Digitalno učenje	Trener prikazuje slajdove digitalnog učenja. Trener može da koristi slajdove da generiše diskusije o digitalnom učenju u specifičnom kontekstu škole.
Aktivnost sa udžbenicima	Ova aktivnost je pripremljena da pomogne učesnicima u vrednovanju školskih udžbenika. Takođe je važno da učesnici budu u stanju da prilagode udžbenike tako da odražavaju pedagogiju zasnovanu na dokazima. Ova aktivnost se može proširiti na individualnu radionicu na kojoj učesnici ocenjuju brojne udžbenike i zajedno razmišljaju o idejama kako da ih prilagode.

Vodič za trenere za održavanje radionice

Definišite visokokvalitetno učenje i podučavanje	Trener uvodi aktivnost. Ova aktivnost se može još više proširiti. Ova aktivnost bi se mogla proširiti na jednu radionicu na kojoj se cela škola okuplja da diskutuje/razmenjuje ideje o školskoj definiciji visokokvalitetnog učenja i nastave.
Aktivnost u vezi sa samo studiranjem škole.	Trener uvodi aktivnost. Ova aktivnost se takođe može proširiti na jednu radionicu. Od osoblja može biti zatraženo da sproveđe malo samostalno studiranje o kvalitetu nastave i učenja u školi.
Reflektiranje	Trener treba da učesnicima daje vremena da razmisle i možda vode lične beleške

Ova publikacija je nastala uz finansijsku podršku Evropske unije. Njen sadržaj je isključivo odgovornost projekta KosEd i ne odražava nužno stavove Evropske unije.